

Historieglimt 82

Sjømenns Aldershjem. Minnekapellet

Oppe på høyden ved Sjømannsveien utover mot Østmarknesset på Lade ruver det ærverdige og imponerende Sjømenns Aldershjem. Vi går opp den midterste trappa og kommer inn i hovedinngangen. På veggen her er det innhogd i fire felter med følgende tekst: *"I et møte på Trondhjems børs 9-5-1917 blev tanken om et aldershjem for sjøfolk i Trondhjem fremsatt av A. Egidius Carlsen og komité valgt. Midler til reisning av dette aldershjem er gitt av Norges Storting, Norges Rederforbund, Nordenfjeldske Dampskipsselskap, Bachke & Co, Det Selmerske Rederi, Den Norske Amerika Linje m. fl. Dessuten ved testamentariske gaver. Byggetomten, en parcel av Lade Gård, er en gave av Trondhjem kommune ved bystyrets beslutning av 25-1-1923. Bygningen påbegyntes juni 1926 og fullførtes juni 1928. Kong Haakon VII innviet Sjømenns Aldershjem i 1928. Minnekapellet ble vigslet av biskop Kristen Kyrre Bremer 10-12-1986".*

Dette er forhistorien til Sjømenns Aldershjem og Minnekapellet i et nøtteskall. Vi åpner neste dør. Rett fram ser vi gjennom de åpne dobbeltdørene det vakre Minnekapellet. Lengst framme koret - Minnehallen - som har kuppelformet tak med indirekte lys. Altertavlen viser billedhogger Schiølls fine bronse-relieff: Kristus på Genesaret. På golvet rundt alterringen er arrangert en kompassrose. På veggfeltene i Minnehallen er hogd inn på steinplater navn på skip og trønderske sjøfolk som omkom ved krigshandlinger til sjøs 1914-1918. 99 navn har fått sin plass her. Etter siste verdenskrigen ble det (i 1950) risset inn 341 nye navn på veggene i skipet. Navn på trønderske sjøfolk som mistet livet på havet under krigen 1939-1945. Kapellet som har 70-80 sitteplasser, har også et galleri, der orgelet er plassert. Lade menighetskor har sunget her ved de årlige minnegudstjenestene.

Etter egen sightseeing (i 1991) er vi så heldige å treffe Harry Foss som har vært vaktmester her i 10 år. Vi får låne en tykk protokoll der det står Gamlehjem for Sjøfolk. Den er nesten fylt av gulnede avisutklipp. Det første utklippet er fra Dagsposten No 66 1909. Halve protokollen omfatter pengemidler, økonomi og planer. Så blir det grunnsteinsnedleggelse i 1926 med en stor folkemasse tilstede. Og bygget reiser seg i 1927. Det ble *"enstemmig besluttet at hjemmet skal hete Sjømenns Aldershjem"*.

Ved den store innvielseshøytideligheten 28. august 1928 var det rene folkevandringen på Lade. Avisene bringer bilder av forsamlingen med minnehallen i bakgrunnen. Avisen Nidaros skriver: *"Aldershjem for sjøfolk skal innvies i morgen av kongen. Vi bringer ovenfor et bilde fra det centrale rum i den vakre forsamlingssalen med minnehallen. Som man ser er minnehallen anbragt i forhold til salen som koret til en kirke. Salen vil bli brukt også til oppbygginger og gudstjenester, og man ser bort i venstre hjørne også et*

prekestolsarrangement." Senere omtales dette som "*det lille kapell i Sjømenns Aldershjem*". Og ved avdukingen av de 341 navnene etter siste verdenskrig, ble minnekapellet innviet.

Kapellet har vært brukt til ulike kirkelige handlinger: begravelser og bisettelser, aftensang og høymesser (da Lade kirke tilhørte Strinda) og bryllup. Hvert år er det minnegudstjenester her, i mai og før jul. Minnekapellet ble som nevnt vigslet først 10. desember 1986 ved biskop Kristen Kyrre Bremer ved en enkel høytidelighet. Brukerne av kapellet har vært blant andre Trøndelag krigsseilerforening, Triangelsenterets kristelige forening, Sjømannsmisjonen og Ladehalvøya Diakoniforening. Pensjonistene på aldershjemmet har mye glede av kapellet.